

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 11. h.
Expedice se nachází u
města Pešti na masném
trhu v 1. poschodí.
Za inserty platí se
mimo kolek 30 kr. za
řádek 3 kr. poprvé,
2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl.
50 kr., celor. 3 zl. r. č.
S poštou: půll. 1 zl.
70 kr., celor. 3 zl. 40 kr.,
rak. čísla.
Pro státy německé: půl-
letně 1 tol., 8 nov. gr.
celoročně 2 tol. 16
nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Vojtěch Jirovec *).

Málo který skladatel působil na ducha a na srdce způsobil tak rozmanitým, jako náš rodák Vojtěch Jirovec. Projdeme-li značný počet jeho oper, mezi nimi mnohé elegický základ mají, shledáme, že jemnější pocity zbudují, jako na př. jeho opera „Oční lékař,“ z nížto mnohé arie v skutku klassické jsou. Tak se to má také s jeho symfoniemi, s jeho písněmi a jinými téhož druhu skladbami. Jirovec vložil ve své skladby cosi ušlechtilého, vážného, aniž by se přitom zvrhl v pedanterii. Jeho nejrozdílnější díla došla vždy největší pochvaly, ano byly časy, kde hudba Jirovcova právě tak v květu stála a s takým nadšením se poslouchala, jako moderní hudební cukrovinky za našich časů. Zmizeli-li jeho opery z repertoiru, jelikož novému časovému vkusu neodpovídaly, neztratily přec ničehož na své pravé ceně, ano požívají úcty všech hudbomilů a umělců a některé jeho písně české s oblibou se ještě zpívají. Stůj zde stručný životopisný nástin umělce tohoto.

Vojtěch Jirovec narodil se dne 19. února 1763 v kr. městě Českých Budějovicích, kde otec jeho byl při tamním chrámě katedrálním ředitelem kůru a jej také v prvních počátcích literních a hudebních vyučoval. V osmém roce stáří svého začal navštěvovati tamní školy piaristické, dávaje při tom na jevo takovou pilnost a bystrost ducha, že později ve všech šesti gramatikálních třídách první odměnou poctěn byl. Přitom cvičil se také ve zpěvu i hře na housle a varhany, maje znamenitého tamního organistu a hudebního skladatele Štefanovského za učitele v generálním basu.

Skončiv studia humanitní v rodním městě svém, odebral se do Prahy, kde filosofii slyšel a potom kollegia právnická studovati začal, zabýváje se mezi tím zároveň i hudbou a skládáním kusů hudebních, z nichž mnohé s nemalou pochvalou veřejně provozovány byly. Jelikož ale později těžce se roznemohl a delší čas churavěl, opustil studia právnická a vstoupil co domácí hudebník do služby k hraběti Františkovi z Fünfkirchenu. Zde nabyt příležitosti a času, v hudbě víc a více se vzdělávati, jelikož v domě tohoto hudbymilov-

ného hraběte v Chlunci téměř každý domácí, ovšem i nižší služebníci v hudbě sběhlí byli a úplný orchestr tvořili, jimž Jirovec své serenady a symfonie provozovati dával.

Pobyt tuto nějaký čas a povzbuzen jsa pochvalou, s níž se dosaváde skladbám jeho potkati bylo, předsevzal si k vyššímu vzdělání v svém umění na cesty se vydati a odebral se přes Brno do Vídně. Zde se mu událo, v domě dvorního rady z Kássu nejznamenitějších tehdejších mistrů hudebních, jako: Josefa Haydna, V. Mozarta, z Dittersdorfu, houslisty Giornovického a j. v. pozornost na sebe obrátit. Zvláště pak zalíbil se bohatě nadaný krajan náš V. Mozartovi, tak že tento konečně i o to se zasadil, aby v jednom sále „Mehlgrube“ nyní Casino dávaném koncertě i jedna ze symfonií Jirovcových se provozovala. Když byla s velikou poctivou přijata, pojal nesmrtelný mistr skromného a mladého umělce našeho za ruku a představil jej co skladatele celému plesajícímu obecenstvu.

Skyělý tento výsledek prvního veřejného vystoupení Jirovcova ve Vídni zavalil příčinu, že od té doby častěji skladby jeho při veřejných produkcích s rostoucí pochvalou provozovány byly. Zdržev se ale toliko několik měsíců v sídelním městě, ustanovil se na tom, že klassickou půdu italskou navštíví a tam s duchem hudby italské blíže se seznámí.

Nastoupiv pak skutečně cestu tuto, prošel všeska hlavní města italská, totiž: Benátky, Milán, Florencii, Řím, Neapoli, vynasnaže se všude seznámiti se s tamními znamenitými mistry, jich skladbami, jakož i ústavy hudebními. Nejdéle a sice dvě leta pobyl v Neapoli, pilně celý ten čas k tomu prohlédaje, aby v umění svém co nejvíce se zdokonalil, i cvičil se u znamenitého skladatele církevní hudby Mikuláše Sala, jenž byl žákem věhlasného Leonarda Lea, v kontrapunktu, přitom ale skládal i první svá kvartetta pro smyčcové nástroje mimo jiné hudební kusy, fugy, koncerty atd., jenž byvše uveřejněny všeobecné pochvaly docházely, tak že symfonie jeho i při dvoře královském se provozovaly a on od krále samého požádán byl, aby několik serenad složil.

Z Neapole odebral se krajan náš do Paříže, kde již některé skladby jeho byly tiskem vydány a s všeobecnou pochvalou přijaty; pročež jej tamní musikální obchodník Imbault pobádal, aby ještě tři symfonie sepsal, kteréž on také v krátkém čase zhotovil.

(Dokončení.)

*) Na malém domku v předměstí budějovickém, v němž Jirovec před 99 lety se narodil, spatřuje se snad až dosud smazanými literami psaný nápis, že tam r. 1763 dne 19. února V. Jirovec se narodil. Dům tento patřil ještě r. 1847 chudému ale hudbymilovnému příštipkaři.

Náše umění.

Deklamovanka k hudebním akademiím.

Známoť, jak se Němci vychloubají,
nejslavnější prý že muže mají
v každé vědě, v každém umění,
ba jsouť toho domnění
že jim jenom všecko dáno s hůry,
slovanští že národové
jsou jen pouzí otrokové
bez bilduňku, bez kultury.

Nuže, slyšte, co ti Němci praví :

„V divadle jsme mistři praví,
„mámeť první herce, pro něž každý hárá;
„mámeť *Davisona, Desoira,*
„mámeť *Janouškovu*, ježto slyne
„v Německu co první dramatická umělkyně!

Aj, aj, co pak mluvíte to, kulturáci,
vždyť pak první dva jsou rození Poláci,
a tu dámu, jež vám je tak drahá,
dala vám přec naše česká Praha!

„Kdo má,“ pokračují Němci dále,
„chlubíce se neustále,
„kdo má *Stegra, Piška, Andra,*
„kdo *Ticháčka* — pěvců Alexandra —
„kdo pak jest *Augusta Stegrova*
„a kdo *Emilie Schmidtova*?“

Pomalů s tou flintou, pánové!

Tyto pěvkyně i pěvci jsou přec Slávové.

Steger, jinak také Stazič jmín,

Horvátské je vlasti syn,

Ostatní pak a ty primadonny

Čechové jsou — nahlédněte v lexikony.

„Co se hudby týče, Němci dí,
„tu jen virtuosové se naši skví;
„*Laub* a *Ernst* jsou zajisté
„nejslavnější houslisté.

„*Schulhoff, Rubinstein* a *Dreyschock* — to jsou
velikáni,

„kteří ve hře na piano nejsou překonáni,
„co pak máme říci o *Klausové*
„a o *Míně Nerudové*,
„které hrou svou okouzly lidu na tisíce;
„to jsou naše výtečnice!“

Jakže? toť je opět Prášilovský kus,

vždyť pak *Rubinstein* je Rus,

a ti ostatní umělci, chlubní pánové,

Moravani jsou a Čechové.

A teď prosím, přestaňte již s chloubou svou,

že jste na umělce bohatí;

slova lichá u nás neplatí,

já vám povím pravdu nezvratnou :

My jsme v umění se skvěle osvědčili,

my jsme v hojně míře Němcům

ba i jiným cizozemcům

uměním svým prospěšnými byli.

Benda náš — skladatel chvalně známý,
tvůrcem byl německé melodramy.

My jsme Vlachům *Myslivečka* dali,
jenž je tak roznítil zpěvohrami svými
v pravém smyslu slova výtečnými,
že jej jako *Cimarosu* zbožňovali.

Maďari si také osvojili
mnohé naše umělecké síly.

Růžička náš, jemuž v Uhřích „Sláva“ zní,
první operu jim složil národní.

Angličané rytce slavného

Holára vždy mají za svého,

a přec jsou to věci známy,
že se *Holár* zrodil mezi námi.

Francouzi, ti hrdí páni,

jsou nám také dikem zavázáni,

Gluck, jenž v Čechách v hudbě vzdělán byl,
velkou operu jim utvořil;

v harmonii *Rejcha* náš je vyučoval,

slavné mistry francouzské on vzdělal.

Onslov, *Berlioz* a skladatelé tací

byli jeho žáci.

My jsme dali světu mistra mistrů všech
malíře to *Mengse*, jenž byl rodem Čech.

A tak bychom mohli dále pokračovat,

na sta mužů svojich pojmenovat,

kteří uměním se proslavili,

v cizích zemích blaze působili;

avšak nestačí nám k tomu čas,

neboť ujišťuju vás,

že je k tomu třeba mnoho dní,

než se vypočísti dají jen ti „*věhlasní*.“

Nyní budete se, trvám, ptáti,

proč umělci tito dokonalí

ve své vlasti raděj nezůstali?

Proč se do ciziny odebrali?

Inu, chci vám na to odpověď hned dáti.

Byliť buď v své vlasti neuznáni,

neb se činily jim jiné úkory;

hlavně však — to pravím bez okolkování,
nedostalo se jim řádné podpory,

aby dosti skromně u nás mohli žít

a ku blahu vlasti působit.

Avšak ještě za dob našich se to stává,

že se našim umělcům, když žijí

někdy ani chleba nedostává;

za to ale když je hroby kryjí,

„Sláva“ se jim provolává

a pomníky se jim staví.

Není-liž to nevděk pravý?

Nuže tedy, sestry, bratři milí,

hledme, abychom to napravili,

a nedejme umělcům svým nouzi třít,

by se o nás někdy nemuselo dít

s úsměškem a šklebem,

že jsme živi byli pouhým chlebem;

nenechejme ruce nečinně v svém klíně,

když se jedná podporovat umělce a umělkyně,
heslem našim budiž, posluchači milení,
„*Vážme si vždy svého umění!*“

V é v o d a.

Fraška v 1 jednání od Alexandra Arna.

(Pokračování.)

10. výstup.

Foukal. Válek. Předešli.

Foukal (v černém fraku, nějaký rukopis pod paží).
Již tu jsme.

Válek (v černém obleku jako Foukal, velký balík papíru
drží v ruce). Je tam ještě Jeho Výsost?

Hospodský (osopí se na Válek a Foukala). Nešťastníci,
což ho neslyšíte? — Zejtra časně z rána vám rozdrťím vše-
cky žebra. Já jsem ztracen, nejsem s to rozsvítit.

Mikula (poslouchá). Co — už zvoní poledne?

Foukal. Kapoune, vy jste nešika!

Hospodský. Neopovažujte se více mi spílat: kapoune!

Válek. Dovolte mi, pane tcháne! (vezme hospodskému
sirky z rukou a rozsvítí).

Všetečka (k hospodskému). Aj, aj, což neumíte ani se
sirkami zacházet — kapoune?

Hospodský. Naposled si to zapovídám, nebo se nejmenuju
víc kapounem — rozumíte? (vezme světlo, spěchá k cizinci).

Foukal (k Všetečcevi potažně k hospodskému). On ztratí
nad tím konečně zbytek svého rozumu.

Všetečka. O to se našinec nemusí nikdy bát.

Válek (baví se s Kačenkou).

Cizinec. Parbleu! — Musí se vždy ve vašem hostinci
ak dlouho čekat?

Hospodský (postavil světlo, chce mluvit).

Cizinec (pečetí list). Ticho, vy jste hotový ospalec. Já
mám žízeň, přineste mi láhev šampaňského.

Hospodský (hledí s vyvalenýma očima na hosta).

Všetečka (k Foukalovi). Co myslíte?

Foukal. Je to k smíchu!

Všetečka. Přesvědčit, úředně se o tom musím pře-
svědčit. (mluví horlivě dále s Foukalem.)

Cizinec. Rozuměl jste mi?

Hospodský. Ano, ano! Ó já nešťastník! (padne na
kolena.) Šampaňské — právě mi došlo; a v celém městečku
nelze žádného dostatí.

Cizinec. Aby vás das! — Vstaňte, přineste mi tedy
víno jiného druhu.

Hospodský (povstane). Jiného druhu! — S výborným
Mělnickým mohu posloužit.

Cizinec. Mělnické? Co pak je to?

Hospodský. Krásná to krajina! tento rok právě se
výborně víno zdařilo.

Cizinec. Eh bien! tedy mi přineste jednu láhev!

Hospodský. V okamžení! (spěchá do šenkovny). Ka-
čenko! Celou láhev Mělnického, děkuji vám, nebesa! Honem!

Kačenka. Hnedle! (odběhne.)

Všetečka (k hospodskému). Kniha pocestných má být
při ruce!

Hospodský. Kniha pocestných? jak to?

Všetečka. Nechat zapsat jeho jméno. Nevědět jestli
a jak?

Hospodský. Co? Prach a broky! Já jsem to viděl
černé na bílém.

Všetečka. Ticho! — Pro pořádek policii zavolat.

Foukal. Ale, velevážený pane čtvrtníku, Jeho Milost
chce zůstat pod zapřenou.

Všetečka. Nerozumíte; telegraf vynalezen; taškáře chytat.

Válek. Jak! pan čtvrtník nevěří, že Jeho Milost v
skutku —

Všetečka. Ticho! Nic nevěřit; přesvědčiti!

Mikula (k Všetečcevi). Co jste řekl?

Všetečka (k Mikulovi). Knihu pocestných přinést, dát
zapsat.

Mikula. To máte pravdu. Já také myslím.

Hospodský. Prach a broky! Dobře, má se stát. (Ve-
zme knihu, běží k cizinci.)

Cizinec. U čerta! To trvá zpropadeně dlouho.

Hospodský. Prosím milionkrát za odpuštění. Hned je
zde víno; zatím si beru tu nesmírnou smělost přinést knihu
pocestných, kterou Vaší Milosti předložit se opovažuju.

Cizinec. Co pak s tím?

Hospodský. Račte Vašnostino jméno sem zapsati.

Cizinec. Podejte to sem. (Píše a dá potom knihu ho-
spodskému nazpět). Tak! a nyní rychle víno!

Hospodský (odejde a otevře pak knihu pocestných).

(Všichni hrnou se k tomu a dívají se hospodskému přes ra-
mena do knihy.)

Všetečka (sejme svou čepici). V é v o d a z K r u m l o v a!

Mikula. Hehehe! — Podivné! — znamenité!

Foukal (k Mikulovi). Jak to?

Mikula. Vida, on píše takou rukou, jako z nás některej!

Válek. Před námi tedy odložil své incognito.

Všetečka (obejme hospodského). Plakat! vyplakat se!
— nejtoužebnější přání je vyplněno. Vévodu u nás spatřit!
— Šťastný kapoun!

Kačenka (nese láhev vína). Tu nejlepší jsem vybrala.

Hospodský. Pane čtvrtníku, ono se to vykapounovalo.

Všetečka. Proč ne kór! teď budete znovu žít.

Cizinec (zvoní).

Hospodský (spěšně k Všetečcevi). Nuže! Můj hostinec
a já od dneška se jmenujem: „u Vévody z Krumlova!“ Ó
Kačenko — jaký to nápad! — (běží s vínem k hostovi.)

Kačenka. U Vévody z Krumlova! Ach, to je překrásné!

(Pokračování.)

Stručný nástin pěstování hudby v Čechách

za času Rudolfa II. až do XIX. století.

Za času Rudolfa II., jenž by býval, jsa velkým přítelem
věd a umění, ze sídelního svého města Prahy rad medicejskou

Florenci utvořil, počal již hudební život v Čechách pučeti. Patřilo to tehdy u umění milovníků dvorů k dobrému tónu, obratné hudebníky do žoldu bráti, což zvláště poměry tehdy žijícího Orlanda Lussa k francouzskému králi Karlu IX. a k bavorskému dvoru dokazují. Tak nacházíme též z části u dvora Rudolfova, z části alespoň v jeho blízkosti u Prahy řadu velezdatných hudebních umělců, na př. Jana Camarithusa, Jana Paska z Vrat, Arnolda Šlika, Jana Florianidesa, Jiřího Hässlera (dvorní varhaník císaře Rudolfa), Petra Loscusa, Jana Matthiolusa z Vodňan, Václava Nicolaidesa, Pavla Nominusa, Petra Noscenusa, Matěje Strejčka (též Paterculus zvaného), Václava z Radkova, Jana Roscimusa, Jakuba Regnarda, Jana Simonidesa, Jakuba Händla, Jana Pinelliho, Filipa de Monte, Tiburtia Massainusa, Václava Philomatesa, Václava Rychnovského, Zanchiusa Liberalis-e, Šimona Proxenia, Jana Stadelmeira, Michala Bayera (trubač dvorní), Mikuláše Buse-a (dvorní pěvec), tři hudebníky jmenem Pizzo a jeden s jmenem Pizetto Zanottiho (dvorní kněpelník), Corneliusa Zella (bassista) atd. Z tohoto seznamu patrně, že je to pestrá vzorná listina *slovanských*, italských, francouzských, německých, ba ano řeckých (aneb alespoň dle tehdejšího obyčeje na řecký jazyk přetvořených slovanských) jmen.

Tito umělci byli velmi ctěni a váženi, což ta okolnost dosvědčuje, že císař Rudolf varhaníka Hässlera do *šlechtického stavu* povznesl, a že posaunistovi hlavního chrámu, Ondřeji Gruberovi r. 1593 za odměnu jeho zvláštní obratnosti dovolil, že rodinný znak vésti může*). Hudebníka Rodericha Jana Rodstoggia oslavil chvalně známý básník a Řeckomil Matěj Collinus následující básní:

Nobilis Hodek, cantor Rodstoggius iste
si quaeris qua placeat ratione mihi?
Vir bonus est et Phoebi numine plenus,
Dulce sonum manat cujus ab ore melos
Aetati mores grandaevae, moribus ipsis
Respondent in eo cantus et harmonia. atd.

Ano i národní důvtip přispěl k oslavení hudebníků Bartoloměj Paprocký chvalořečil loutnístvi *Jana Vencálka* ve svém díle „Nové kratochvíle“ následujícími verši:

By loutna mluvit uměla,
Tak by na hlas odpověděla:
Všickni jiní v dudy hrejte,
mne Vencálkovi nechejte.

Vyhlašený hudební spolek stával u sv. Jindřicha na Novém městě v Praze. Učený Jan Campanus věnoval mu r. 1598 jeden ze svých spisů: „Clarissimis in nobilitate viris ce-
leberimi in nova Praga chori, qui est ad D. Henrici, musicis optimis, Mecenatibus meritissimis ideoque colendissimis.“

Po smrti Rudolfa II. mnoho se již zjinačilo a uspůsobilo. Tricetiletá válka (1618—1648) odebrala úplně díla umělecká, rozehnala umělce, a rozpustila své nejdívočejší proudy po Čechách. Však i za tehdejších časů utiskování v Čechách

*) Byl to modrý neb blankytový štít, v jehožto poli žlutá aneb zlatá barva tříhranná skála, na ní pak na pravici bílý lev na zlatou pasounu troubě, se objevuje.

žilo ještě vždy mnoho obratných hudebníků, kteří v šlepějích za dob Rudolfových pokračovali. Zde vystupuje též urozený komponující hudební dilettant v osobě českého komorního předsedy *Křištofa Haranta z Polžic a Bedružic*, jenž nejen výtečně zpíval, nýbrž i na mnohé nástroje velmi dobře hrál. Jan *Bohutský*, Pražský tiskař, chválí *Harantovy* zásluhy o hudební umění v přípisu k dílu Veleslavinově „*Politica historica*“, jež na Haranta a Viléma Slavatu z Chlumu a Košumberku staví následujícím způsobem:

„Mezi tím však, a při těch všech slavných Vaší Milosti prácech, netoliko artes, aneb umění literární exotericas, ale i acromaticas, z nichž obzvláště *Musicam vocalem a instrumentalem* pominouti jste neráčili. — — — Toho tedy řídkým z gruntu známého, umění muzického, jakým milovníkem býti račíte, skutkové nemali v *composicích* Vaší Milosti to netoliko zde při J. M. C. kaple, ale i při jiných Jich Milostí arciknížat, a knížat říšských dvořích rozhlašují a ukazují. Tak že ráčivše býti v Alexandrii městě egyptském, kdež nad jiné země všech časův muzika vzácná byla podle svědectví Athenaea Lib. 4 cap. 24. Nulli magis periti sunt artis Musicae, quam Alexandrini etc. Vidí se, jakoby jste všecku jich chválu a umění s sebou do Patriae převéstí a novou Alexandrii při dvoře J. M. C. Vaší Milosti vzácným příkladem a ferdováním téhož umění, založiti ráčili.“

(Pokračování.)

Mladistvý hudec.

Povídka.

(Dokončení.)

Kapelník byl černě oděn; jeho syn měl dvorní šat: malý frak ze sukna a vestu z té samé látky, červené kalboty, bílé punčochy a střevíce s přeskami.

Obřadník uvedl je do koncertního sálu, kdež ještě nikdo nebyl. Co Mozart nejprv zpozoroval, bylo piano, před kteréž se i hned postavil; otec jeho vstoupil na balkon, odkud se dvorní nádherné zahrady přehlídnouti daly.

Volfgang seděl sám a sám v překrásně osvětleném saloně před pianem; jeho prsty přejižděly s podivuhodnou rychlostí po klávesích; tu však na blízku uslyšel říci dětský hlas: „Ó jak krásně hraješ; jsi ty ten malý Mozart?“

Volfgang se obrátil a uzřel malou dívčinku bohatě oděnou a asi sedm jar čítající.

„Ano,“ odvětil malý virtuos.

„A kdo tě naučil tak hezky hrát?“

„Můj tatínek.“

„A není to zdlouhavé a obtížné, na klavír se učit?“

„Ano, někdy mne to namáhá; však tu se modlím a prosím velkého našeho patrona, aby mi síly dodal a to mi vždy zpomůže.“

Volfgang chtěl ještě něco říci; v tom však zašustěly hedbávné šaty. Wolfgang se ohlédl a spatřil s podivením, že sál, jenž ještě před nějakou chvílí prázný byl, nyní krásnými damami a vznešenými pány se naplnil.

Volfganga polil ruměncem; neboť nacházel se v rozpacích.

„Nepamatuješ se na mne více?“ pravil nyní k němu vznešený pán, jenž bliže přistoupil.

„Vy jste pan císař,“ odvětil malý Mozart naň pohlédnuv.

„A zde vidíš císařovnu Marii Terezii,“ řekl František, přiblíživ se s ním k dámě as 45leté, která se krásou a půvabností skvěla; císařovna přijala hošika s nelíčenou srdečností.

Na to musel se malý Mozart k pianu posadit. Usmívaje se na okolostojící a jmenovitě na malou dívčinu, počal Mozart hrát. Jeho hra byla tak dokonalá, že celý dvůr oči s něho nespustil a pozorně ho poslouchal. Všichni byli divotvorným talentem jeho okouzlení.

„Volfgang zná se tak dobře v pianu, že by i na zakrytých klávesích hrát mohl,“ pravil jeho otec.

„Ať se zakryje piano!“ odvětil Volfgang, a když se to stalo, hrál s toutéž jistotou na přikryvce, která klávesy zahalovala.

Když byl hru svou dokončil, povolala ho k sobě císařovna.

Volfgang skočil se sesle; avšak buď namáhání neb nezvyklost choditi po parketní podlaze uvedly ho v rozpak; sklouzl totiž a padl na zem.

Malá dívčinka vykřikla a přikvapíc k němu, zvedla mladistvého virtuosa se slovy: „Neublížil sis?“

Volfgang pohlédnuv na ni, odvětil: „Nic se mi nestalo!“ Ale ty jsi tak hezká, že bych si tě hned vzíti chtěl.

Malé děvčátko dalo se do smíchu: „To nemůže býti Volfgangu,“ pravila k němu.

„Proč pak ne?“ tázal se jí Mozart, „vždyť jsme v stejných letech?“

„Ty jsi ale jen chudý umělec.“

„Ale já se stanu někdy slavným mužem.“

„Ono to ale přec nemůže být; já jsem Marie Antonie, arcivévodkyně Rakouská.“

„To nic nedělá; já si tě přece vezmu!“ zvolal Mozart k velkému potěšení vznešené společnosti, která na tak prostosrdečnou řeč uvyklá nebyla.

Malá dívčinka, kterouž si Mozart za manželku vyvoliti chtěl, nebyla tak šťastna, aby umělce zá muže dostala.

Drahný čas po tomto výjevu toho samého dne, kdy Vídeňské obecnstvo Volfganga Mozarta až do nebe povznášelo, bylo ono malé děvčátko, kteréž se pak královnou francouzskou a manželkou nešťastného Ludvíka XVI. stala, od surové lazy Pařížské hanebně zneuctěna.

Podivný, tajuplný to obrat věcí! Kdož je může vyzpytovat? Mozart ale stal se tím, co slíbil.

Marie Terezie okouzlena jsouc znamenitým geniem Mozartovým, učinila jej společníkem Marie Antonie. Později však rozdělily se jejich cesty. Volfgang nebyl ještě osm let stár, když se na dvoře Versailleském objevil a *vysoký trůn umění* nastoupil, co zatím Marie Antonie později na tom samém dvoře *královský trůn* s manželem svým *sdílela*.

E. A. Z.

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Brandýsa nad Labem. (Výlet spojených zpěv. spolků.) Zpěvácký výlet spolků brandýsského a staroboleslavského do lesů skorkovských, na kterýžto se obyvatelstvo celého vřkolí tak dlouho těšilo, jest tedy již ukončen a nemeškám, Vám tímto obšírnější o tom podati zprávu. Dne 9. t. m. o jedné hodině z poledne dal se spolek brandýsský, jehožto členové spolkovými svými odznaky opatření byli, na pochod ze sálu p. Fetterova provázen jsa četným davem obecnstva. — V Staré Boleslavi čekal již tamnější spolek, jehožto členové taktéž opatření byli svými odznaky spolkovými. Oba spolkové přivítali se hlučným „Sláva“ a po srdečném vzájemném pozdravení spojili se pospolu k dalšímu radostnému cestování. Cesta vede z největší části lesy a tak se vedro parního dne poněkud chůzí v chládku zmírnilo. Po dvouhodinném skoro cestování, které veselými zpěvy se ukračovalo, dorazili jsme konečně na místo a velký červenobílý praporek oznamoval nám, že jsme již blízko svého cíle. Zde nás očekávalo milé překvapení. Obecný výbor skorkovský poslal totiž spojeným spolkům na počtu hudbu

vstříc a pozdravil výlet tento střelbou z mozdířů. Spolkové byli hudbou na místo uvedeni, kde vlastně zábava středistě své míti měla a kde opět velký červenobílý praporek vlál. Pohled na toto krásné lesní, pak na obecnstvo z celého okolí zvláště ze Skorkova, Čelakovic, Kostelce nad Labem, Předměřic, Hlavna kostelního i sudového i z odlehlejších míst jako ze Záp, Popovic, Vráb, Jenštejna na tisíce shromážděné všem stavům přínaležící a spojené spolky nadšeně přivítající, byl velmi libý a utěšený. Nedlouho po našem příchodu dostavil se zpěvácký spolek Benátský, byv od spojených spolků srdečně a nadšeně přivítán. S nimi taktéž přibyli páni hosté z Benátek. Honorace města Brandýsa a Staré Boleslavi účastnily se téměř úplně při této slavnosti. — Skladby spojenými spolky zpívané a obzřelým, střídavým řízením obětavých ppředitelů spolkových: Th. Procházky (Brandýs) a Jos. Pražáka (Boleslav) provedené, s všeobecným a nadšeným celého obecnstva potleskem se potkaly. I zpívaly se následující sbory. Spojenými spolky: „Pozdravení pěvcovo“ od Veita. „Na Prahu“ od Veita. „Bratři, rozveselme se.“ „Dcerám českým“ od

Gernera. „Zastaveníčko“ od Fr. Škroupa. „Píseň Šumavanů.“ „Staročeská“ od Jana Škroupa. „Kde domov můj“ v krásném upravení Hellerově, při kterémžto hymně zpěváci i celé obecnstvo s obnaženými hlavami setrvali. Sami o sobě zpívali: a) spolek staroboleslavský: „Zastaveníčko (jiné než předešlé) a čtverylku z národních písní od Hellera. b) Spolek brandýsský: „Píseň Čechů“ (Vzhůru bratři) a „Zpěv Čechů“ (Vstupme v kolo Čechové). V přestávkách bavilo se obecnstvo tancem. Pro feuilletonistu velmi zajímavé by bylo bývalo, pozorovati všelijaká malebná skupení a zvláště čilý ruch, panovavší na blízku zdrojů potravních a nápojných. Než to nepatří k věci! Až do večera bavili jsme se vespolek způsobem nenuceným a příjemným. Příroda tu však udělala najednou všemu nenadálou přítrž. Vždyť víte beztoho, jaký komicko-tragický konec obyčejně vezmou zábavy podobného druhu jako i v tom ohledu pověstná slavnost ve Hvězdě a podobné. Stereotypní bouřka a déšť se tedy věrně dostavily a doprovázely tlupy vrácejících se slavnostníků na způsob poněkud neslavnostní. Nicméně podařila se úplně národní slavnost tato a zůstane všem účastníkům na dlouhý

čas v příjemné a živé paměti. Srdečně rozloučili jsme s Benáteckými, kteří byli i spolky s hudbou i obecenstvem k vozům doprovázení. Vzájemně slíbili jsme si, že se zase brzy shledáme a spolu pobavíme. Ačkoli něco málo skladeb, které ještě pro tento výlet určeny byly, pro nadzminěnou nemilou příhodu provést se již nedalo, přece dostali spojení spolkové svému úkolu, a těšíme se již napřed z toho, že se nám brzy zase podobných dostane zábav, neb právě tento druh zábav šíří i v dalších kruzích obecenstva uslechtilý cit vlastenecký, a kleslí velebnou dráhu k povznesení naší milé národní hudby, našeho krásného, libozvučného zpěvu českého. Protož, nechť kráčí naši spolkové zmužile dále v plnění tohoto svého vznešeného a posvátného úkolu a žehnání budoucích dob zajisté se jich nemine. Az do posaváde nemají naše dva spolky své prápory, však spanilomyslnost našich dívek a paní zajisté za příkladem jiných měst, je i těmito okrasami v brzku obdaří.

Z Kolína nad Labem. (Zpěv. spolek. Divadlo). Po každém napnutí následuje ochábllost. Tak jest i u nás, co se sociálního života týče. Nemůžeme ale pomlčet, že ospalost tato byla svévolně z mnohých stran působena. Známé jest, že jako všude i zde prapor frankfurtský vlaje — a korouhevníci, tiť jásají, jakmile jen jim příznivý větrík od Mohánu zavane. „Ubi bene, ibi patria.“ (Kde je dobře, tam vlast) jest již otřepaná fráse — ale mnohemu našinci zlatým pravidlem. A co do toho vlastenectví, když ani groše dokapsy nenese?! Jaký div, že v pokroku národním potom kolísáme? Spolek náš zpěvácký patří mezi starší v Čechách. Působením svým získal si čestného jména — a toto si i budoucně zachovati, jest a bude vždy snahou jeho. Litujeme, že nedorozuměním a samolibostí jednotlivých členů spolek se zeslabuje a tak od cíle vytknutého se odchyluje. Vzdor všem překážkám účastnil se spolek nás na slavnosti Kutnohorské a na národní — jak jistí lidé praví — demonstraci v Praze. Začátkem června zvolen nový výbor, nadějeme se od něho zdárného působení a doufáme, že se překážkami jemu od protivné strany kladenými nijak odstrašiti nedá. Nedično mi, proč z měšťanstva tak málo činných údů v našem spolku nalezám? Co toho as příčinou? Stalo se od spolku vyzvání, aby se nové síly pěvecké přihlásily; pro tyto bude zvláštní škola zavedena. Uvidíme, zdali se podporovat bude tento dobrý úmysl. Zamýšlí se zde o zaražení spolku tělocvičného a snad by se nechal s pěveckým spojit? Tím snáze nechá se uskutečnit myšlénka ta, an se pravidelnému tělocviku již druhým rokem na našich školách vyučuje. Jak krásné to záměry — a přede cesta daleká, marné volání! Schází nám zde rázných podnikavých mužů, jenž

by se věci té horlivě ujali. I našemu divadlu vzejde snad nový den. Pravím snad — neboť kolikráte již klesla důvěra naše, tolikráte nám možno zase pochybovat. Utvořením nového divadelního výboru, v jehož čele p. měšťanosta, kyne nová příznivá doba naší Thalii. Povázíme-li, že výnos představení obyčejně bývá na 130 zl., diviti se musíme, že městský výbor nepoužil lépe tak výdatného pramene k zvýšení blahobytu obecního. Arciť obětovnost, láska a všeobecná humanita musí v čelo se postavit a sobecký materialismus vypudit. Dne 29. května dávali naši ochotníci „Svatojanský dvůr.“ Představením tím se dokázalo, že nevšedních sil chová v sobě divadelní náš personál. Vzláště se libili: p. C. pí. D. a sl. P. Čistý výnos byl, jak jsme na cedulích čtli, k zakoupení vyučovacích prostředků na realce určen. Dekorace byly zhotoveny p. Kautským. K představení přidružíme hudbu — neb ono bez této bylo by jako ženich bez nevěsty. Hudba nás tentokrát v úplné míře uspokojila. Slyšeli jsme vhodné ariety z oper; provedení bylo přesné. Ztratili jsme ovšem výtečného ředitele hudby divadelní, p. Navrátila; avak doufáme, že pp. „muzikanti“ spojenými silami následovat budou pokynutí jeho. P. N. získal si u nás mnoho zásluh o zpěv a hudbu a mnohou obět pro obě přinesl. Uznávajíc městské zastupitelství zásluh těchto, zvolilo jej za čestného měšťana. Zpěvácký spolek udělal mu na rozloučenou v nedaleké Gbele zastaveníčko. Sláva oboum! — že oceňují zásluhy jiných. Jak doslychám, postaralo se slavné ředitelství školy o to, aby se záctvo v pravidelném zpěvu, hře na houslích a klavíru proti nejmírnějšímu honoráru vyučovalo. Účastenství prý jest mizerně slabé. Jaká to netečnost! Snad toho příčinu hledat můžem v minulé době školního vychování? O hudbě kostelní promluvíme budoucně. H—k.

Z Kutné Hory. (Akademie). Zpěvácký spolek kutnohorský uspořádá dne 16. června ku počtě valné hromady hospodářské jednoty kraje čáslavského v Kutné Hoře v městské střelnici pěveckou, hudební a deklamatorní akademii. Program: Oddělení první. 1. Overtura ku zpěvohře „Žižkův dub,“ od Frant. Kotta pro velký orchestr. 2. Proslov. 3. „Vzhůru ku zpěvu!“ Dvojsbor pro mužské hlasy od Nápravníka. 4. Quintet, pro smyčcové nástroje od Hänsla. 5. „Naprej!“ Horvátsky vojenský pochod od St. Jenka. 6. Deklamace. 7. „Na Prahu!“ Sbor pro mužské hlasy od Veita. — Oddělení druhé: 8. a) „Benátská gondolní“ a b) „Píseň jarní bez slov“ od Mendelssohna, potom c) „Ukolíbavka“ (Berceuse) od Chopina pro fortepiano. 9. „Utonulá,“ sbor pro mužské hlasy od Krížkovského. 10. „Hubinka“ (Il baccio), valčík od Arditiho, zpívala paní Hartmannová. 11. a) „Horo, horo, vysoká jsi“ a b) „Kde domov můj,“

národní písně pro mužský sbor uspořádaný. 12. Variace na národní píseň: „Vystavím si skrovnou chaloupku“ od Tittla, s průvodem orchestru.

Z Červených Peček. (Beseda.) V našem Daliboru čítáme zprávy o besedách, produkcích a jiných slavnostech, jež se tu a tam v městech se vsí slávou a chválou odbývaly: na ubohé venkovany by ani žádný si nezpomněl, tak jako by prostý rolník nebyl schopen zažiti také nějaké choutky duševní?? Pokud nás Švanda a s ním celá dudácká společnost hudla — no, náš venkovan byl spokojen, vždyt to byla jeho hudba, ryze národní. Dudy zmizely! Čas pokračuje a s ním i naše české rolnictvo. Toho poněkud byli sme svědky v Červených Pečkách. Byla zde dávana 9. t. m. slovanská beseda ve prospěch národního divadla. Nebylo tam arci žádných pánů s kordem, hvězdičkami a rády, aniž milost- a jemost paníček s náramným kystihantem; byli tam ale vážní sousedé, upřímné sousedky a jejich bouebelaté dcerušky, rázní měšťané z okolních měst a — vůbec damy národnosté. Místnost byla hostmi přeplna, a tož tuším, že i kasa naplněna. Program i s provedením nás uspokojil. Orkestr veden tamním p. učitelem, dosti chvalně si počínal. Provedeno: Potpourri ze slov. písní od Tittla. Cavatina s houslovým sólem od Římka; sólo hrál p. Rathsam z Kolína přiměřeně. Vůbec jsme pozorovali, že jest samouk, to jest, že mu škola schází; za to ale jeho dobrá vůle zasluhuje všechnu pochvalu. Závěrek učiněn ouverturou z „Figaro“ od Mozarta. Kolínský spolek přednesl rázně tři sbory: „Cikány“ od Fr. Vogla, „Čechoslovana“ od Zavrtala a „Kalinu“ od Vašáka ml. P. Morstat, řed. spolku, zapěl několik národních písní cituplně. Proslov přednesl sládek tamní pan Keller. Pan H. . . deklamoval „Tri doby země české“ a „Vysloužilce,“ poslední dosti rozmarně. Divili jsme se, s jakým rázem přednesl synek jednoho rolníka deklamací „Sedlák v divadle.“ Vzdor nenesitelnému vedru vyčkalo obecenstvo až do konce a přijalo všechny piecy vděčně. Zajisté zábava ta venkovská nemine se blahodárného účinku. Po zpěvu se krepčilo až do bílého jitra, zpívalo a hlučné připitky provolány na vlast, svobodu a přední muže národa. Mezi produkcí čteny pěvecké pozdravy: tři z družné Moravy a čtvrtý z Poděbrad. Jen dál, stateční rolníci! — ch.

Z Poučnicku u Karlova Týna. (Beseda.) Dne 9. června odbývala se k oslavení otevření nového hostince v Poučnicku deklamatorní, hudební a později i taneční beseda. Program sestával z následujících čísel: 1. Overtura. 2. Proslov, přednesl p. Stejskal. 3. Čtvero zpěv. 4. Variace na eufonion, přednesl p. Havlíček. 5. „Král Jan a pánové čeští“ od Vocela, přednesl p. Stejskal. 6. Čtvero-

zpěv. 7. „Žena,“ deklamace, přednesl p. H. Přerhof. 8. Arie z opery „Loupežník“ od Belliniho, přednesl p. Pergl. 9. „Šumař,“ deklamace od Tupy, přednesl p. H. Přerhof. 10. Čtverozpěv. 11. „Vyslouzilec,“ deklamace, složil a přednesl p. H. Přerhof. 12. Směs z národních českých písní od Slacha. Provedení všech čísel bylo celkem dosti zdařilé. Dle zevnějšího výsledku byl hrdinou celé besedy p. Přerhof z Prahy, na slovo vzatý a oblíbený to deklamátor žertovných básní a deklamací a známý téměř v celých Čechách, kde se vůbec besedy kdy odbývaly. Nebudeme tedy rozbírat jeho deklamaci, bude zajisté každému čtenáři z vlastního přesvědčení již beztoho známa. Uspokojíme se tedy na tom, podotknouti, že na místě oznámených jeho tři deklamací pro nekonečný potlesk a pochvalu jich osm přednesl. Pan Stejskal z Karlova Týna má velmi pěkný orgán pro deklamaci. Tenkrát mu však nejvíce vadila neúplná znalost slova předneseného. Pochvala ho však neminula; na provedení čtverozpěvů a instrumentální hudby nedá se přísné měřítko přikládati. Bylo obstojné a obecenstvu se velmi líbilo. Po besedě nastala taneční zábava. Mezi přítomnými, avšak ne velmi četně sešedšími se hosty bylo lze také spatřiti sedm „Sokolistů,“ desertovavších z výletu na Krivoklát, mezi nimi také nadzminěný deklamátor p. Stejskal z Karlova Týna, zakládající úd „Sokola,“ v malebném jejich kroji, avšak bez odznaků, jimiž pozornost všech přítomných na se obrátili.

Lokos.

Kronika zpěv. spolků.

Zpěvácký spolek Slanský podnikl druhý svatodušní svátek na než více 25 povozech výlet do Mšece. Hned na začátku městečka uvítala spolek hudba a doprovázela ho do zámecké zahrady, kde pro celou společnost péči p. úředníků J. Jasnosti hnízete Švarcenberka stoly připraveny byly. Vůbec si dali p. úředníci záležet, aby se celé společnosti co možná nejlepší obsluhy dostalo. Zábava byla živá; střídal se zpěv s hudbou a tancem, a kdyby bylo počasí lépe sloužilo, byla by zábava dojísta až pozdě do noci trvala. Bylo by přáti, aby zpěvácký spolek více takových výletů do našeho okolí uspořádal.

Z ciziny.

Z Paříže, 8. června. (Augusta Kolárova.) Triumf naší krajanky Augusty Kolárové jest pojištěn; 27. m. měsíce hrála v salónu profesora Chodžky před perským vyslancem, kněžnou Dialyňskou a výborem francouzských a polských milovníků a znatelů hudby, posledního pak máje hrála v hotelu Lambertově u knížat Czartoryjských v přítomnosti papežského nuncia, princezny Mathildy, kněžny Lubomířské, hrab. Potocké,

a před jinou velmi vybranou, vysokou společností. Stará kněžna, vdova po nebožtíkovi Adamovi Czartoryjském, sama ji vzala pod svou ochranu, představovala jí hlavním osobám vzácného kruhu, dovedla ji pak ku pianu a již po celý večer skoro výhradně s ní se bavila. Jestize slečna Kolárova již u prof. Chodžky okouzila dobré znatele a milovníky hudby, tak že pro příští rok, an zde v Paříži déle bavití nemůže, hojných se jí dostalo pozvání, tož obrátila včerejším večerem všecku pozornost na sebe, a to u lidí, kteří obyčejně považují hudbu jen co mimotní okrasu své společné zábavy. Bylo vidět, že to panstvo skutečně národní českou hudbu i zpěvy slyší ponejprv; dokázalo se i na nich, že nelze odolati čarovné té moci zvuků ryze slovanských, zvláště když se provozují s takým hlubokým citem a spolu takou dojemnou jednoduchostí, jak je naše mladistvá umělkyně beze vsí pretenze a s řídkou lehkostí přednésti umí. Hrálť ona již u Chodžků polskému obecenstvu, zvláště ale dámám tak milé komposice Chopinovy, napotom bez skutečného zpěvu, ale jakoby nejdojemněji zpívány byly písně národní: „Když tě vidím, má panenko“, „Měla jsem holoubka“, dávný chorál husitský, „Na našem dvoře“, „Kdyby mně to pánbůh dal“ a jiné, též naši válečnou „Těšme se blahou nadějí.“ Napotom se zpěvem svého krajana: „Cikánovu písťalicku“, „Bože můj, otče můj“, „Hněvej ty se na mne“, „Já mám chaloupku“, polské: „Nie masz jako jedna Polska“ i Warszwianka. To vše opakovalo se v salónu Czartoryjských, a slečna přidala variaci Schulhof-ovu na píseň: „Ach není tu, není“, pak mazurku svého mistra, pana Prokeše, a konečně Csárdás Schubertův. Ve hře jistá, v přednosu, jak třeba, buď snivě jemná, buď energicky smělá, strachu na ní nepoznáš, třeba se ti napotom přiznala, že jsouc ponejprv v tak nevyklé vysoké sféře, počátkem se chvěla. Nesklopili jsme oči v kruhu tak vysoké aristokracie — ovládlo nás sebevědomí vlastní hodnosti a samotvůrci muso-rodé síly. První salóny pařížské budou slečně Kolárové státi dokořán otevřeny, a zásobí-li se na přes rok vhodnými motivy ze zdrojů slovanských — uspořádá-li sobě pěkný věneček z národních našich písní — a uloží-li sobě sama z vlastního zdroje svého nadšení podobných kousků, jakým jest její hluboce procítěné a hravě-hbitě pronesené Scherzo, může se státi první hvězdou budoucí pařížské saisony. Též jméno „Kolár“ velmi se přičinilo k otevření jí zdejších slovanských kruhů. Francouzská kritika jednohlasně příznivě posoudila obě naše krajanky, jak slečnu Kolárovu tak i Prokšovu. O slečně K. praví „Le Menestrel“ 11. máje, že „sj“ došla místa mezi nejlepšími pianisty. „Gazette Musicale“ od 18. máje velmi chvalně připomíná zásluhy pražského maestra p. Prokše, kterému již Paříž talent p. Klausové-Szarwady děkuje. Diví se zvláště, že obě dámy nejtěžší kousky nejrozmanitějších škol

se stejnou umělostí provedly. „La Reforme littéraire“ vynáší skladební talent slečny Augusty, nový prý to důkaz, že Praha, sídelní město Čech, jest nevyčerpatelný zdroj hudebních talentů. Koncert našich dvou umělkyní byl prý ozdobou předešlé saisony, přišly prý do Paříže, aby podle běhu módy v městě, které sice neprodá umělosti, ale umělci jakoby svatost dokonolasti uděluje, věnce slávy dobyly; došly prý uznání v hojně míře a navrátí se teď do svého rodiště, ozdobeny graciösním a k tomu zaslouženým buketem od královny světa. Hl.

Obzor umělecký.

Básnictví. Dne 18. m. m. zemřel v Petrohradě známý v literatuře básník Leon Mej, jenž jmenovitě s oblibou literaturou polskou se zabýval a kromě pěkných lyrických básní jmenovitě výtečnými překlady výtvořů Mickiewiczových, Polových, Syrokomlových se vyznamenal.

Divadlo. Irský výtečný herec John Drew, jenž Evropu, Kalifornii a Australii procestoval, zemřel 36 let star ve Filadelfii. — V Paříži zemřela herečka Estherova, kteráž když v Petrohradě pohostinsku hrála, svým známým hostinu vystrojila, kteráž 10000 franků stála. Zemřelať v největší bídě v nemocnici. — Leon Halévy, bratr zemřelého skladatele, přeložil Euripidovu „Ifigenii v Aulidě“ ze řečtiny do franciny. — M. Lehmann, výtečný dekoráčnický malíř ve Vídni, maluje nové dekorace k tak zvanému dekoráčnickému kusu jenž pod názvem „Videňané v Londýně“ k provozování se chystá.

Hudba. Slavný pianista Zik. Thalberg přibyl do Londýna a oznámil svůj první koncert na 17. t. m. Sedadlo stojí 1 guj.; všechny lístky k tomuto koncertu byly za dvě hodiny rozprodány. — V Římě dávala se Meyerbeerova opera „Robert ďábel“ s titulem „Robert z Pikardie“, anto censura dovoliti nechtěla, aby na divadelních cedulích jméno „ďábel“ figurovalo. Opera tato zbudila velkého nadšení. V příští saisoně bude se v Paříži dávatí Verdiho nejnovější opera „Mocnost osudu.“

Z Prahy.

České divadlo. V neděli dne 16. červ. dávala se tříaktová Kaiserova fraška „Peníze“ v překladu od K. Přišli jsme k tomu přesvědčení, že ani peníze obecenstvo čteně do divadla nepřilákají. Avšak „Peníze“, které nám tentokrátě podány byly, nesestávaly ani ze stříbra ani ze zlata, nýbrž byly ze sprostého papíru, a jelikož s nimi páni herci náležitě nenakládali, objevily se pak obecenstvu co hadry. V úterý dne 18. t. dostalo se nám po mnohých fraškách konečně klassické tragédie „Roméo a Julie“ od Shakespeare, přeložil František Doucha. Hra šla jaksí vlažně a žádný z hlavních účinkujících nebyl s to, obecenstvo uchvátiti.

Jediný Kolar st. dodal své partii platnosti, avšak nikoliv v té míře, jak by se od něho očekávalo, kdyby s pamětí nezápasil. Pan Šimanovský (Romeo) jen z části partii své vyhověl a byl v některých momentech chladný a lhostejný, kdežto přece horoucnosti zapotřebí bylo. Sl. Libická (Julie) hrála dosti slušně. Chvalné zmínky zasluhuje p. Kolar ml. a pí. Hynková.

— P. Vojtěch Jaksch, podučitel N. Bystrický, povolán za ředitele kůru a hudby do Bregence v Předorelsku.

— Čeští hudebníci. Společnost českých hudebníků odebrala se po dráze do Londýna. Jak známo, byli čeští hudebníci za poslední průmyslové výstavy v Londýně i v Paříži velmi přívětivě přijati a došli značných výtěžků.

— Pan Josef Čapek, ředitel hudby v Gothenburku (ve Švédsku), jenž rodilý Pražan a bývalý žák Pražského konservatoria jest, přibyl tyto dni do svého rodiště, by dle přání obyvatelstva Gothenburského několik výtečných hudebníků českých pro tamější kapellu engažoval, což se mu i také šťastně podařilo. Pan J. Čapek narodil se r. 1825 v Praze, věnoval se v konservatoriu Pražském houslím, na nichžto se obratným virtuosem stal. R. 1847 odebral se do Gothenburku, kdež si všestrannou pochvalu a vážnost získal. Pan Čapek zanášá se ustavičně komponováním; složil mimo jiné menší skladby také dvě symfonie, z nížto druhou královně věnoval. Za svou kantatu „Poslední soud“, jižto J. M. králi Oscarovi věnoval a kterýž ji akademii daroval, dostal diplom co čestný člen akademie. Za svou slavnostní mši G-dur dostalo se mu krásné velké medaile. Od vévodkyně Nasavské obdržel náš rodák za věnování své melodramy na básně krále Oscara drahoucennou jehlici. Avšak od nynějšího krále Švédského, J. M. Karla XV. dostalo se mu vyznamenání. Obdržel totiž od něho velkou zlatou medaili pro vědu a umění. Včera odebral se výtečný tento náš umělec, jenž navzdor mnohaletému přebývání ve Švédsku svou materskou řeč nezapoměl, opět do Gothenburku.

— J. Nagel. V orchestru dvorního divadla v Štokholmě účinkuje též jeden náš rodák p. J. Nagel, jenž navzdor svému velkému stáří výtečně na housle hraje. Mluví dobře česky, ačkoliv dlouhá léta od vlasti vzdálen jest.

— Pan Jos. Nesvadba prodléval tyto dni v Praze, jak se dovídáme, z příčin, našich hudebních poměrů se týkajících.

— Náš krajan pan Maxmilian Chotaš, ředitel kůru v Temešváru, obdržel místo co ředitel kůru v Pelhřimově. Pan Chotaš je výtečný žák varhanické školy pod K. Pičem a získal si svou hudební znalostí a obratným řízením kůru všestrannou

vážností obyvatelstva Temešvárského. Pan Chotaš složil též několik zdařilých skladeb kostelních. Nepochybujeme, že se přičiněním tohoto nadaného umělce kostelní hudba v Pelhřimově povznese.

— Slečna Anna Dráždíková, rodilá Češka, vystoupila při otevření dvorního divadla ve Wisbadenu co Azucena v Troubadouru a došla velmi příznivého výsledku. „Leipziger Theaterchronik“ praví o ní, že je velmi talentní a nadějná zpěvačka a že její krásný, plný a mocný altový hlas všechnu chválu zasluhuje.

— Při farním kostele u nejsv. Trojice jmenován byl varhaníkem pan Jan Čaboun, žák Pičův. Jak známo, jsou v Praze ještě tři chrámy Páně, při kterých žádných varhaníků nestává, a kojíme se nadějí, že se v brzce podobná opatření stanou, aby se tutéž varhanická místa obsadila.

— V skladu hudebním p. Rob. Veita vyšla právě zdařilá podobizna ředitele kůru p. Jos. Förstra a prodává se za 1 zl. 20 kr. r. č. Abonenti jeho školy pro varhany obdrží podobiznu tuto za 60 kr. r. č.

— Pan Jaroslav Čermák, slovní malíř a krajan náš, navštívil v neděli naši Prahu zároveň s panem J. Lambem, profesorem v Charkově.

— Nový hudební časopis „Slavoj“, zastáváje umění výhradně hudební, vyjde ponejprv dne 1. července b. r. „Slavoj“ se bude vydávati dne 1. a 15. každého měsíce. Předplácí se na „Slavoje“ mimo Prahu: čtvrtletně 1 zl. 20 kr. r. č. Hojného zdaru!

— Koncert jednoty k vzdělání ve vojenské hudbě bude se následkem nepříznivého počasí dne 21. t. m. na Žofíně odbyvati.

— Pan Alfred Waldau vydal před nedávnem výbor básní Máchových v německém překladě, jenž plyností a věrností vyniká. V předmluvě oceněn jest básníkův talent Máchův a na to následuje překlad Machova „Máje“ a překlady menších básní.

— Ředitel hudebního ústavu pan Čeněk Miko odbyval dne 17. a 18. června se žáky svými pololetní zkoušku na Žofíně. Program byl zajímavý a obsahoval, co nás zvláště těší, mnoho skladeb českých skladatelů, na př. České perle od Nápravníka. — Styrienne od V. Grafa. — Idyllu od A. Dreysocka. — Polka di bravura od V. Kuhe. — Nocturnu od Fr. Kavana. — Pochod od Bedř. Šimáka. — La Gazelle od V. Grafa a konečně ouverturu „Vlastu“ na české národní písně pro 4 piana od Ed. Nápravníka, kterážto veliké obliby a ještě větší pochvaly došla. Mimo tyto slyšeli jsme také Ouver-

туру k „Ifigenia v Aulidě“ do Glucka, pro 4 piana od p. ředitele Mika velmi obratně uspořádanou, pak nocturnu od Chopina, jakož i klassické skladby od Mozarta, Beethovena, Mendelssohna atd. Chovanci se vesměs statně drželi a osvědčili, že jsou účastni důkladné, na dlouhé zkušenosti se zakládající metody p. Mikovy.

Hudební literatura. Právě vyšel třetí sešit národních písní pro piano od Fr. Pivody uspořádaných a hraběnce Sitě z Nosticů věnovaných. Sešit tento obsahuje písně: „Jetelínku, jeteli.“ — „Kdybys měla má panenka sto ovec.“ — „Skřivánek je malý pták.“ — „Pí synáčku pomalíčku.“ — „Kdyby mně to Pán Bůh dal.“ Písně tyto jsou v lehkém slohu pro piano uspořádány a budou zajisté méně sběhlým hráčům vítány. — Velmi zajímavé je koncertní kapriccio „Sen“ pro housle bez průvodu od velmi nadaného a letošního roku zesnulého rodáka našeho Václava Lindy Matouška. Je to sice těžký ale velmi charakteristický kus, kterýž, náležitě-li se přednese, houslistovi skvělý výsledek zaručí. Z kusu samého vysvítá, že zesnulý skladatel byl všestranný znatel nástroje a že znal vše vyčerpati, co jen housle zvláštního vyvedou. Cena 54 kr. — „Italské obrazy“ je titul 5 malých charakterních prý kusů pro piano od mladého Karla Pislinga. Ačkoliv tyto kusy poznamenány jsou opusem 26 a 27, musíme upřímně říci, že pan skladatel v harmonii málo pokročil a že ještě hudební grammatiku tak skromně zná, že se ani náležitě vyjádřiti nemůže. O charakteristických myšlenkách těchto kousků mluvíti bylo by marné; neboť i pod mikroskopem bychom jich nenašli. První sešit stojí 42 kr., druhý 54 kr. Všecky tyto skladby, o nichžto jsme se tu zmínili, vyšly nákladem činných musikálních obchodníků Křištofa a Kuhé v Praze.

Dur a moll.

Marschner a Meyerbeer. Zesnulý kapelník J. Marschner ucházel se po smrti Spontiniově zároveň s Meyerbeermem o místo generalního kapelníka u královské opery v Berlíně, a jelikož Marschner ustoupiti musel, byl rozmrzelý proti svému šťastnějšímu soku. Později stal se Marschner dvorním kapelníkem v Hanovru, a tu se po několika letech sešel s Meyerbeermem. „Nuže, milý Marschnere,“ pravil skladatel Hugenottů, „zapomeňme na ty staré pletky a ostáňme dobrými přáteli!“ „Aj, vždyť ja jsem se na vás nehněval,“ odvětil Marschner, „a ostatně jsem vám díky zavázán, neboť vy jste se mnou v Paříži velmi vlídně zacházel.“ — „Jak to?“ tázal se udiven druhý. — „Nuže,“ odpověděl Marschner se usmívaje. „Vy jste mne ve svých nových operách velmi pilně citoval.“ — Giacomo Meyerbeer usmál se a mlčel; neboť nežádka zpracoval Marschnerovy hudební myšlenky ve svých operách a tak mohl se směle smát.